नम्ना प्रश्न (Model Question)

कक्षा : १० पूर्णाङ्क : ७५ विषय : विज्ञान तथा प्रविधि समय : ३ घण्टा

सबै प्रश्न अनिवार्य छन्। (All questions are compulsory.)

खण्ड (क) (Section A)

बहुबैकल्पिक प्रश्नहरू। Multiple choice question.

 $10 \times 1 = 10$

- 1. तलका प्रश्नको ठिक विकल्पमा गोलो चिह्न (♥) लगाउनुहोस्। (Circle the correct alternative of the following questions.)
- a. सिग्नल रिसिभरपिट्ट हुने पहिलो चरण तलका मध्ये कुन हो ?(Which of the following is first stage towards signal receiver?)

i. डिकोडर (Decoder)

ii. इन्कोडर (Encoder)

iii. डिमोड्य्लेटर (Demodulator)

iv. मोड्य्लेटर (Modulator)

- b. साइकसलाई किन जिम्नोस्पर्ममा राखिएको हो ? (Why is cycas kept in gymnosperm?)
 - i. फूल फुल्छ र बिउ उत्पादन गर्छ । (It bears flower and produces seed.)
 - ii. फूल फुल्छ र यसका पात तिखा हुन्छन् । (It bears flower and has pointed leaf.)
 - iii. फूलको सट्टा कोण हुन्छ र फलभित्र बिउ हुन्छ। (It has cone instead of flower and seed is present inside fruit)
 - iv. फूलको सट्टा कोण हुन्छ र फलिबनाको नाङ्गो बिउ हुन्छ । (It has cone instead of flower and seed is naked)
- c. सन्जुले प्रयोगशालामा जीवहरूको स्पेसिमेन अवलोकन गर्दा दुवै जीव लामो र बेलनाकार पाइन् । उनीले जीव A को शरीर खण्ड खण्ड परेको र जीव B को शरीर खण्ड खण्ड नपरेको पनि पाइन् । माथिका विशेषता अध्ययन गरी उक्त जीवहरूसम्बन्धी तलका मध्ये कुन कथन सही छ ? (When Sanju observed specimen in the laboratory, she found that both the organisms were long and cylindrical. She also found that organism A has cylindrical segmented body and organism B has not segmented body. By studying the above characteristics, which statement is true for these organisms?)
 - i. जीव A उभयलिङ्गी हो भने जीव B एकलिङ्गी हो । (Organism A is hermaphrodite whereas organism B is unisexual)
 - ii. जीव A एकलिङ्गी हो भने जीव B उभयलिङ्गी हो । (Organism A is unisexual whereas organism B is hermaphrodite)
 - iii. जीव A डिप्लोब्लास्टिक हो भने भने जीव B ट्रिप्लोब्लास्टिक हो । (Organism A is diploblastic whereas organism B is triploblastic)
 - iv. जीव A ट्रिप्लोब्लास्टिक हो भने जीव B डिप्लोब्लास्टिक हो । (Organism A is triploblastic whereas organism B is diploblastic)
- d. चित्रमा भुिसिल्किरो र फन्जाईको मिलनबाट बनेको जीव यार्चागुम्बा देखाइएको छ । यस प्रक्रियामा भुिसिल्किरो र फन्जाईको बिचमा कस्तो अन्तरसम्बन्ध हुन्छ? (Cordyecep formed by the fusion of caterpillar and fungi is shown in the figure. What is the interrelation

between caterpillar and fungus in this process?)

i. सिम्बायोटिक (Symbiotic) ii. परजीवी (Parasitic)

iii. स्याप्रोट्रिफक (Saprotrophic) iv. कमेन्सलिज्म (Commensalism)

- e. पृथ्वीको पिण्ड $6 \times 10^{24} \, \mathrm{kg}$ छ । यसको केन्द्रबाट $10000 \, \mathrm{km}$ उचाइमा खिसरहेको उल्कापिण्डको गुरुत्वप्रवेग कति हुन्छ ? What would be the acceleration due to gravity of the meteor falling from 10000 km height from the centre.
 - i. 4.2 m/s^2
- ii. 4.002 m/s^2 iii. 4 m/s^2
- iv. 4.02 m/s^2
- f. नदीमा भन्दा समुद्रको पानीमा वस्त् सजिलै तैरन्को कारण के हो ? (Why do objects float more easily in sea water than in river?)
 - नदीको भन्दा समुद्रको पानीको घनत्व बढी हुन्छ । (Density of sea water is more than that of
 - ii. नदीको भन्दा समुद्रको पानीको घनत्व कम हुन्छ । (Density of sea water is less than that of river.)
 - iii. नदीको भन्दा समुद्रको पानीको तापक्रम बढी हुन्छ । (Temperature of sea water is more than that
 - iv. नदीको पानीको भन्दा समुद्रको पानीको तापक्रम कम हुन्छ। (Temperature of sea water is less than that of river.)
- g. सार्थकले प्रिज्मबाट हुने प्रकाशको विच्छेदनका क्रममा देखिने रातो, हरियो, बैजनी र निलो रङका प्रकाशको किरणको प्रिज्मभित्रको वेगलाई क्रमशः v_r , v_g , v_v र v_b नामकरण गरे । उसले ती रङका वेगहरूको क्रम मिलाउँदा क्न क्रम सही हुन्छ ? (Sarthak named red, green, violet and blue coloured ray in dispersion of speed in prism as v_r, v_q, v_v and v_b respectively. Which is correct order of speed made by him.)

i.
$$v_g < v_b > v_r < v_v$$

ii.
$$v_r > v_v > v_b < v_v$$

iii.
$$v_a < v_v < v_r > v_v$$

iv.
$$v_r < v_v > v_r < v_v$$

- i. $v_g < v_b > v_r < v_v$ ii. $v_r > v_y > v_b < v_v$ iii. $v_r > v_y > v_b < v_v$ h. ब्रह्माण्डको उत्पत्तिबारे सबैभन्दा तथ्यपरक सिद्धान्त कुनलाई मानिन्छ ? (Which is the most realistic theory about origin of the universe?)
 - i. हेलियोसेन्ट्रिक सिद्धान्त (Heliocentric theory) ii. जियोसेन्ट्रिक सिद्धान्त (Geocentric theory)
 - iii. न्युटनको सिद्धान्त (Newton's theory) iv. बिग व्याङ सिद्धान्त (Big Bang theory)
- i. दिइएको रासायनिक प्रतिक्रियामा X ले केलाई जनाउँछ ? (What is denoted by X in the given reaction

?)
$$2KClO_3 \xrightarrow{X} 2KCl + 3O_2 \uparrow$$

- i. उत्प्रेरक (Catalyst) ii. ताप (Heat) iii. चाप (Pressure)
- iv. प्रकाश (Light)
- j. तल एउटा कथन र दुईओटा तर्क दिइएको छ । (A statement and two arguments are given below.) कथन : कार्य प्रकृतिका आधारमा आन्तरिक विषादी एउटा प्रकार हो । (Statement: Stomach pesticide is a type of pesticide based on mode of action.)
 - तर्क 1 : यस प्रक्रियामा विषादी लागेका बिरुवाका पात वा फलफूल किराले खाँदा किराहरू मर्छन् । (Argument 1: In this process the insects die when they eat leaves and fruits of the plants treated by pesticides.)
 - तर्क 2 : यस्ता विषादी हावाको सम्पर्कमा आएपछि विषाल ग्याँस निस्किन्छ जसका कारणले किरा मर्छन् । (Argument 2: When these pesticides come contact with air, poisonous gas is released, due to which the insects die.)
 - i. कथन र तर्क 2 सही तर तर्क 1 गलत (Statement and argument 2 is correct but argument 1 is incorrect)
 - ii. कथन र तर्क 2 गलत तर तर्क 1 सही (Statement and argument 2 is incorrect but argument 1 is
 - iii. कथन र तर्क 1 सही तर तर्क 2 गलत (Statement and argument 1 is correct but argument 2 is
 - iv. कथन र तर्क 1 गलत तर तर्क 2 सही (Statement and argument 1 is incorrect but argument 2 is correct)

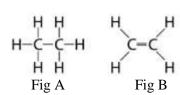
खण्ड (ख) (Section B)

- 2. अति छोटो उत्तर आउने प्रश्नहरू । (Very short answer type questions.) $(9 \times 1 = 9)$
- a. नियन्त्रित चरहरू किन महत्वपूर्ण हुन्छन् ?(Why are controlled variables important?)
- b. आर्किमिडिजको सिद्धान्त लेख्नुहोस् । (State Archimedes' principle.)
- c. अनुले रातो र हरियो रङ छुट्याउन सिक्दिनन् । उक्त समस्याको मूख्य कारण के हो ?

 (Anu cannot distinguish red and green colour. What is main cause of this problem?)
- d. कुनै कक्षामा एक जना विद्यार्थीको अगांडिको बेन्चमा बस्दा शैक्षणिक पाटीमा लेखिएका अक्षरहरू स्पष्ट देख्ने र अन्तिम बेन्चमा बस्दा धिमलो देख्ने समस्या छ । उक्त कमजोरी हटाउन कुन लेन्सको प्रयोग गर्नुपर्छ ? (A student of the class can see letters written on instructional board when s/he sits on first bench and cannot see clearly when s/he sits on last bench. What type of lens is used to remove this defect?)
- e. दिइएको चित्रमा छड चुम्बकलाई सोलेन्वाइडभित्र स्थिर राख्दा के हुन्छ ?

 (What happen when bar magnet is placed inside solenoid at rest?)
- f. ब्रह्माण्डको भविष्य निर्धारण गर्ने प्रमुख कारक तत्त्व के हो ?
 (What is the main cause of determination of future of universe?)
- g. फलामको प्रमुख धाउको नाम लेख्नुहोस् । (Write the name of main ore of iron.)
- h. प्रतिकले प्रयोगशालामा रिडक्सनबाट प्राप्त तामालाई शुद्ध बनाउन इलेक्ट्रोरिफाइनिङ विधि छनोट गरे र उनले अशुद्ध तामालाई सेलको ऋणात्मक धुवमा र शुद्ध तामालाई सेलको धनात्मक धुवमा जोडे र इलेक्ट्रोलाइटका रूपमा कपर सल्फेट प्रयोग गरे। उनले यो विधिमा गरेको त्रुटि के हो? (In the laboratory Pratik chose electro-refining process to purify copper obtained from reduction process. He connected impure copper to negative terminal of cell and pure copper to positive terminal of cell and copper sulphate is used as electroplating. What is the mistake he made in this process?)
- i. दिइएको हाइड्रोकार्बनिवच सिक्रियताको आधारमा एउटा फरक लेख्नुहोस्।

 (Write a difference between the given hydrocarbons on the basis of reactivity.)

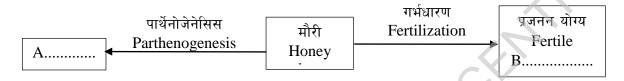

खण्ड ग (Section C)

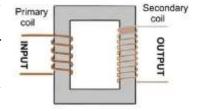
छोटो उत्तर आउने प्रश्नहरू। (Short answer type questions.)

 $(14 \times 2 = 28)$

- 3. विद्युत् अवरोधको एकाइ ओहम् $(\Omega)=kgm^2s^{-3}A^{-2}$ हुन्छ भनी प्रमाणित गर्नुहोस् । (Prove that electric resistance $(\Omega)=kgm^2s^{-3}A^{-2}$.)
- 4. उभयचर वर्गका कुनै दुई विशेषता लेख्नुहोस् । (Write any two characteristics of the class amphibia.)
- 5. दिइएको अवधारणा चित्र अध्ययन गरी A र B को नाम लेख्नुहोस् । (Study the given concept map and name A and B.)

- 6. सोमाटिक र प्रजनन् क्रोमोजोमको बिचमा कुनै दुई फरक लेख्नुहोस् । (Write any two differences between somatic chromosome and sex chromosome.)
- 7. शुद्ध कालो मुसा (BB) र ठिमाहा कालो मुसा (Bb) बिच समागम भई आउने परिणामको चार्ट बनाउनुहोस्। (Draw a chart of the result obtained by crossing black mouse (BB) and hybrid black mouse (Bb).)
- 8. रेनुको रगत जाँच गराउँदा सेतो रक्तकोषको मात्रा 2500 पाइयो । यसका कुनै दुई कारण के के हुन सक्छन् ? लेख्नुहोस् । (White blood cell of Renu's blood is found 2500 after examining her blood. What are the possible causes of this? Write any two causes.)
- 9. हाम्रो स्थानीय स्तरमा विभिन्न किसिमका जडीबुटी पाइन्छन् । तर हामी सामान्य रोगको उपचारमा आयातित औषधीमा भर पछौँ । यसको एउटा कारण लेख्नुहोस् । स्थानीय जडीबुटीको अधिकतम प्रयोग गर्नका लागि के गर्नुपर्छ ? कुनै एक बुँदा लेख्नुहोस् । (Despite the medicinal herbs in our locality, we are dependent upon imported medicines. Write its one cause and what can we do to increase the use of medicinal herbs? Write a point.)
- 10. गुरुत्वबलका दुईओटा असर लेख्नुहोस् । (Write any two effects of gravity.)
- 11. कविनले 49 मिटर अग्लो टावरबाट एउटा ढुङ्गा खसाले । एक सेकेन्डपछि उनले अर्को ढुङ्गा खसाले । दुबै ढुङ्गा एकै समयमा जिमनमा ठोक्किए । उनले कुन गतिले दोस्रो ढुङ्गा खसाले । हिसाब गरेर पत्ता लगाउनुहोस् । (Kabin droped a stone from a tower of 49 m high. One second later, he threw another stone. They both hit the ground at the same time. Find out the velocity with which he threw the second stone.)
- 12. दिइएको चित्र अध्ययन गरी तलका प्रश्नको उत्तर लेख्नुहोस् । (Study the given figure and answer the following questions.)
 - i. चित्रमा कुन प्रकारको ट्रान्सफर्मर देखाइएको छ ? (What type of transformer is shown in the figure?)
 - ii. यसको प्रयोग विद्युत् गृहमा किन गरिन्छ ?(Why is this used in power station?)

- 13. निभाले चित्रमा दिइएको जस्तै उपकरण बनाइन् तर क्वाइलको घुम्ने दर कम पाइन् । उक्त क्वाइलको घुम्ने दर बढाउन के के गर्नुपर्ला ? कुनै दुई उपाय लेख्नुहोस् । (Niva made the device as shown in figure but rate of rotation of coil is found less. What should be done to increase rate of rotation of coil? Write any two methods.)
- 14. मानौँ कोनिकल फ्लाक्स A, B र C मा बराबर आयतनको हाइड्रोक्लोरिक अम्ल राखिएको छ। यदि A र C मा 10 g चुनढुङ्गाको धुलो र B मा 10 g नै चुनढुङ्गाको टुक्रा हालियो भने कुन कोनिकल फ्लाक्समा रसायनिक प्रतिक्रियाको दर बढी हुन्छ? कारणसिंहत लेख्नुहोस्। (Suppose equal volume of hydrochloric acid is kept in conical flask A, B and C. If 10 g powder limestone is kept in A and C, and piece of 10 gram limestone is kept in B, in which conical flask rate of chemical reaction is fast? Write with reason.)

15. तलको तालिकामा कुनै एक हाइड्रोकार्बनको यौगिकको गुण र प्रयोग दिइएको छ । (The property and use of a hydrocarbon compound in the given table below.)

गुण (Property)	प्रयोग (Use)		
रडहीन र गुलियो स्वाद भएको बाक्लो तर	न मिठाईलाई गुलियो बनाउन (Use as		
(Colourless and viscous fluid with swe	h sweet sweetening agent in confectionery)		
taste)			

- i. उक्त यौगिकको IUPAC नाम लेख्न्होस् । (Write down IUPAC name of that compound.)
- ii. उक्त यौगिकलाई प्रशस्त हाइड्रोजनसँग प्रतिक्रिया गर्दा बन्ने यौगिकको संरचना सूत्र लेख्नुहोस्। (Write the structural formula of compound formed by reaction between that compound with plenty of hydrogen.)
- 16. अप्रिल 28, 2023 मा "My Republica" मा प्रकाशित अभिशेक खड्काको विचारको केही अंश यहाँ दिइएको छ : "नेपालले सन् १९६७ को खाद्य ऐनअनुसार फलफूल प्रकाउन प्रयोग हुने क्याल्सियम कार्बाइडको प्रयोग निषेध गरेको छ । क्याल्सियम कार्बाइड जस्ता रसायन प्रयोग गरेर कृत्रिम रूपमा फलफूल प्रकाउँदा विषाक्तता र न्यूरोलोजिकल क्षति सहित मानव स्वास्थ्यमा हानिकारक प्रभाव हुन सक्छ।" (A part of opinion of Mr. Abhisekh Khadka published in The "My Republica" on 28 April 2023 is given here......."In Nepal, the use of calcium carbide to ripen fruits is prohibited under the Food Act of 1967. Artificial ripening using chemicals such as calcium carbide can have detrimental effects on human health, including poisoning and neurological damage.") यस अंशको आधारमा निम्नलिखित प्रश्नको उत्तर लेख्नुहोस् । (Answer the following questions on the basis of this part.)
 - i. यस प्रकारको रसायनले मानव स्वास्थ्यमा देखिने माथि दिइएका बाहेक कुनै एक असर लेख्नुहोस् । (Write an effect seen in human health except above mentioned by such chemical.)
 - ii. परम्परागत रूपमा फलफूल पकाउन प्रयोग हुने कुनै एक विधि लेख्नुहोस् । (Write a process to ripening food by traditional method.)

लामो उत्तर आउने प्रश्नहरू। (Long answer type questions.)

 $7 \times 4 = 28$

- 17. https://www.celebree.com/blog/resources/the-pros-and-cons-of-technology-in-education/

 मा सम्बोधन गरिएको ब्लगले लेख्छ : ".......... टेक्नोलोजी हाम्रो दैनिक जीवनका साथै हाम्रा बालबालिकाको धेरै क्षेत्रमा आधारभूत घटक भएको छ । कक्षाकोठा र सिकाइ वातावरणको सीमितताभित्र प्रविधि विद्यार्थीका लागि लाभदायक र समस्याग्रस्त द्वै हन सक्छ.......।"
 - (A blog addressed at https://www.celebree.com/blog/resources/the-pros-and-cons-of-technology-in-education/ writes:
 - "...... Technology has become a foundational component in many areas of our daily lives, as well as our children's. Within the confines of the classroom and learning environment, technology can be both beneficial and problematic for students.")
 - i. ब्लगले कुन टेक्नोलोजीको वर्णन गरेको हो ? (Which technology does the blog describe?)
 - ii. ब्लगमा उल्लेख गरिएको टेक्नेलोजीका बेफाइदा पनि छन्। कुनै दुई बेफाइदा लेख्नुहोस्। (The technology mentioned in the blog also has disadvantage. Write any two disadvantages.)
 - iii. माथि उल्लिखित प्रविधिमा AI को कुनै एक प्रयोग उल्लेख गर्नुहोस् । (Mention any one use of AI in the technology mentioned above.)
- 18. समाचारपत्रमा भएको आलेख पढेर तल सोधिएका प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् । (Read the newspaper article and answer the questions that follow.)

जीवहरूको फोटोकपी (नक्कल) गर्ने यन्त्र ?

यदि जनावरहरूका लागि सन् १९९७ मा चुनाव भएको भए डली विजयी हुनेमा कुनै दुइमत थिएन। तपाईँले चित्रमा देख्नुभएको भेडी स्कटलेन्डको हो। जसको नाम डली हो तर डली एउटा साधारण भेडी भने पक्कै पिन होइन। उनी अर्को भेडीको क्लोन हुन्। क्लोनको अर्थ दुरुस्त उस्तै हो। एउटा माउबाट दुरुस्त उस्तै जीव निकाल्ने विधि क्लोनिङ हो। वैज्ञानिकहरूले माउ जीव जस्तै गुण भएको भेडी बनाउन सफल भएका छन्। जुन डली हो।

यसरी भेडाका लागि दुरुस्तै बनाउन सक्ने यन्त्र निर्माण गर्न सफल स्कटिस वैज्ञानिक इयन विल्मट थिए। उनले एउटा वयस्क भेडीको (१ न. भेडी) को थुनबाट एकदमै सानो अंश लिए। त्यस सानो अंशबाट उनले न्युक्लिएस छुट्याएर अर्को भेडी (२ न. भेडी) को डिम्ब कोषसँग मिलाए। डिम्ब कोषसँग मिसाउनुअगि उनले त्यस डिम्ब कोषमा सो भेडीमा भएका गुण बोकेका सबै वस्तु हटाए। यसरी मिसाएको डिम्बकोषलाई इयन विल्मटले तेस्रो भेडी (३ न. भेडी) को पाठेघरमा प्रत्यारोपण गरे। तेस्रो भेडी गर्भवती भई र डली भेडीलाई जन्म दिई।

केही वैज्ञानिकहरूले केही वर्षभित्रमा मानिसमा पनि क्लोन सम्भव भएको सोचिरहेको छन्। तर धेरै देशका सरकारले मानिसको क्लोनिङलाई कानुनी रूपबाट रोक लगाएका छन्।

A copying machine for living beings?

Without any doubt, if there had been elections for the animal of the year 1997, Dolly would have been the winner! Dolly is a Scottish sheep that you see in the photo. But Dolly is not just a simple sheep. She is a clone of another sheep. A clone means: a copy. Cloning means copying 'from a single master copy'. Scientists succeeded in creating a sheep (Dolly) that is identical to a sheep that functioned as a 'master copy'.

It was the Scottish scientist Ian Wilmut who designed the 'copying machine' for sheep. He took a very small piece from the udder of an adult sheep (sheep 1).

From that small piece he removed the nucleus, then he transferred the nucleus into the egg-cell of another (female) sheep (sheep 2). But first he removed from that egg-cell all the material that would have determined sheep 2 characteristics in a lamb produced from that egg-cell. Ian Wilmut implanted the manipulated eggcell of sheep 2 into yet another (female) sheep (sheep 3). Sheep 3 became pregnant and had a lamb: Dolly. Some scientists think that within a few

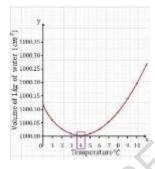
- years it will be possible to clone people as well. But many governments have already decided to forbid cloning of people by
- i. डलीसँग दरुस्तै भेडा क्न हो ? (Which sheep is Dolly identical to?) 1
- आलेखमा भेडीको थुनको एकदमै सानो अंश भिन उल्लेख गरिएको छ । यसको आधारमा तपाईँ सो एकदमै ii. सानो अंशको अर्थ सोच्न सक्न्ह्ने छ । त्यो एकदमै सानो अंश के हो ? In the text, part of the udder that was used is described as "a very small piece". From the article text you can work out what is meant by "a very small piece".
- आलेखको अन्तिम वाक्यमा यसअघि नै धेरै मुल्कले मानिसको क्लोनिङलाई कान्नी रूपमा रोक लगाएको iii. उल्लेख छ । यसका लागि सम्भावित मुख्य दुई कारण तल उल्लेख गरिएको छ । के यी कारण वैज्ञानिक कारणहरू हुन त ? प्रत्येक कारणकालागि "Yes" वा "No" मा गोलो लगाउन्होस् । In the last sentence of the article it is stated that many governments have already decided to forbid cloning of people by law.

Two possible reasons for this decision are mentioned below. Are these reasons scientific reasons? Circle either "Yes" or "No" for each. (2)

Reasions	Scientific?
क्लोन गरिएका मानिस निश्चित रोगका लागि सामान्य मानिसभन्दा वढी संवेदनशील हुन्छन् । Cloned people could be more sensitive to certain diseases than normal people.	
	Yes / No
मानिसहरूले सृष्टिकर्ताको भूमिकालाई ओभ्नेलमा पार्नु हुँदैन । People should not take over the role of a Creator.	Yes / No

19. उच्च रक्तचापका द्ईओटा लक्षण र द्ईओटा बच्ने उपाय लेख्नुहोस् । (Write any two symptoms of high blood pressure and any two preventive measures.)

20. दिइएको ग्राफमा पानीको आयतन र तापक्रमको सम्बन्ध देखाइएको छ । उक्त ग्राफ अध्ययन गरी तलका प्रश्नको उत्तर लेख्नुहोस् । (The relation between volume of water and temperature is shown in the given graph. Study the graph and answer the following question.)

- i. चित्रमा देखाइएको पानीको विशेष गुणलाई के भनिन्छ ? (What is the special property of water shown in the picture called?) (1)
- ii. पानीलाई 0^{0} C देखि 10^{0} C सम्म तताउँदा घनत्वमा देखिने परिवर्तन लेख्नुहोस् । (Write the change that takes place in density of water on heating from 0^{0} C to 10^{0} C.) (2)
- iii. पानीको उक्त विशेष गुणको कुनै एक असर लेख्नुहोस् । (Write an effect of this special property of water.) (1)
- 21. तलका प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् । (Answer the following questions.)
 - i. कन्केभ लेन्स र कन्भेक्स लेन्सिबच कुनै दुई फरक लेख्नुहोस्। (Write any two differences between concave lens and convex lens.)
 - ii. हावा र काँचमध्ये हावालाई विरल माध्यम र काँचलाई सघन माध्यम भनिन्छ, किन ? (Between air and glass, air is called rarer medium and glass is called denser medium, why?)
- 22. दिइएका तत्त्वहरू A र B को इलेक्ट्रोन विन्यास अध्ययन गरी दिइएका प्रश्नको उत्तर लेख्नुहोस्। (Answer the following questions on the basis of electronic configuration of element A and B given below.)

$$A = 1s^2, 2s^2 2p^6, 3s^2 3p^6, 4s^1$$
 $B = 1s^2, 2s^2 2p^4$

- i. तत्त्व A पेरियोडिक तालिकाको कुन ग्रुपमा पर्छ ? (In which group element A belongs in periodic table?)
- ii. तत्त्व B पेरियोडिक तालिकाको कुन पिरियडमा पर्छ ? (In which period element B belongs in periodic table?)
- iii. A र B मिलेर बन्ने यौगिकको अणुसूत्र लेब्लुहोस् । (Write down molecular formula of compound formed by combination of A and B.)
- iv. तत्त्व B लाई किन पेरियोडिक तालिकाको p ब्लकमा राखिएको हो ? (Why is element B kept in p block of periodic table?)
- 23. प्रयोगशालामा एमोनिया ग्याँस बनाउने विधिको नामाङ्कित चित्र कोर्नुहोस् । ग्याँस जारमा यो ग्याँस परीक्षण गर्ने एउटा तरिका लेख्नुहोस् । (Draw well labeled diagram of laboratory preparation of ammonia gas and write down a method to test this gas in the gas jar.) (1+2+1)